

פסח לה' | סימן ה
שיטת הרמב"ם בביקור בקרבן בפסח

והרמב"ם השמיט לגמרי חובת ביקור בפסח, ודבריו צע"ג. ונראה שמקורו מדברי התורת כהנים ריש פרשת ויקרא: ⁵² 'תמים' ⁵³ יקריבנו, תמים יקדישנו. א"ר יוסי: השוחט בשבת תמיד שאינו מבוקר, חייב חטאת, עיין שם. ולא הובא דרשת בן בג בג, דיליף חיוב ביקור בתמיד מגזירה שוה דפסח, רק יליף מדכתיב תשמרו, ויש לומר דבתורת כהנים לא ס"ל כבן בג בג דיחידאה הוא, ולדין החיוב ביקור ד' ימים קודם אינו מגזירה שוה דפסח מצרים, רק מדכתיב בתמידין תמים, והד' ימים תיקון רבן לבד, וכמבואר במשנה דערכין, ולא לפיכך מפסח מצרים כלל.

וכן נכתב בילקוט ביאורים (בגמרא מהד' עוז והדר; פסחים צו, א עמ' רכה ד"ה ויש מי שתירץ), בעילום שם המתירץ: ⁵⁴

ויש מי שתירץ, שכשהובא בתורת כהנים דין ביקור בתמיד, לא למדו זאת מדרשתו של בן בג בג מגזירה שוה מפסח, ונראה שסבר התנא בתורת כהנים ששיטת בן בג בג היא שיטת יחיד ואין הלכה כמותו, אלא סבר שהמקור להצריך ביקור בקרבן תמיד הוא מכך שכתוב בו 'תמים', וקרבן למדו שכדי שיחשב תמיד הוא צריך ביקור ד' ימים קודם הקרבתו, ולפי זה יתכן שסבר הרמב"ם שלכן אין ללמוד פסח דורות מפסח מצרים, כיון שהוא שונה בכך שהוצרך שיהיה מקחו בעשור, ולכן לא כתב שפסח טעון ביקור.

דא עקא, נראה שגם הסבר זה אינו מרווח, דהרמב"ם צריך לפסוק כבבלי ולא כספרא, ודברי הספרא אינם מצדיקים את הגדרת הדעה המובאת בסתמא בבבלי כ'שיטת יחיד'. ⁵⁵ ועוד, שאפושי פלוגתא לא מפשינן, וכל שניתן ללמוד מדברי הספרי הוא שהלימוד מפסח דורות לתמיד אינו מקובל על הספרי, ומהיכא תיתי להפקיע מכוח זאת גם את עצם הלימוד לפסח דורות ולומר שגם הוא תלי בפלוגתא.

---

52. דברי הספרא הובאו לעיל, בהסברו של הנזר הקודש.

53. [כצ"ל. ובמועדים וזמנים נכתב בטעות: תמיד.]

54. זו פעם שנייה בסוגייתנו, שבה יש התאמה בין דברים שכתב במועדים וזמנים לדברים שזיינו בעילום שם בילקוט ביאורים. הפעם הראשונה הייתה לעיל (עמ' קכו).

55. ויעוין בעיקרון זה ביד מלאכי (כללי הרמב"ם והראב"ד והסמ"ג, כלל ט).